

ע"פ 31200/09/16 - נאיף אלאקרע נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ע"פ 31200-09-16 אלאקרע נ' מדינת ישראל

בפני כבוד הנשיאה ר' יפה-כץ

כבוד השופטת י' רז-לוי

כבוד השופט י' עדן

נאיף אלאקרע ע"י ב"כ עו"ד אלי כהן

מערער

נגד

מדינת ישראל ע"י פמ"ד - עו"ד מירי ווינשטיין

משיבה

פסק-דין

השופט יואל עדן

1. המערער הורשע לאחר שמיעת ראיות, בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות לפי סעיף 1274(1) ו- (2) לחוק העונשין ופציעה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 333 בצירוף סעיף 335 (א)(1) לחוק העונשין.

כתב האישום הוגש כנגד נאשם נוסף, אשר בשלב מסוים משלא אותר הוטלו ההליכים כנגדו.

על פי כתב האישום, בתאריך 18.1.11, הגיעו שוטרים לכפר לאיתור חשוד בביצוע עבירת התפרצות, כשהם נוסעים בניידת משטרה גלויה, כאשר עברו בסמוך לבית הספר ביישוב הושלכו אבנים ופגעו בניידת בה נסעו השוטרים, והשוטרים נכנסו לבית הספר עצרו מספר חשודים בידי האבנים והובילו אותם לכיוון הניידת.

חלק מתלמידי בית הספר וחלק מסגל המורים התעמת עם השוטרים בניסיון למנוע את מעצר החשודים, וידי האבנים לעבר השוטרים נמשך.

המערער אשר עבר בסמוך לבית הספר הבחין בשוטרים המובילים את החשודים לניידת המשטרתית, תוך עימות עם חלק מתלמידי ומורי בית הספר, נכנס לבית הספר וצעק לשוטרים לעזוב את החשודים ואף ניסה לסגור את השער האחורי כדי למנוע מהשוטרים לצאת לכיוון הניידת.

המערער ניגש אל שוטר (ע.ת.2 - השוטר נאור אשר בכתב אישום הינו ע.ת.1) וניסה לשחרר חשוד מאחזתו בו, השוטר התרה במערער כי אם לא יפסיק יפעיל כלפיו גז פלפל, משלא הפסיק המערער ריסס השוטר גז פלפל לעבר המערער

אשר נפל לרצפה, משך את החשוד מאחיזת המערער והצליח להכניסו לניידת.

המערער התרומם והתקרב אל השוטר עד למרחק של 10 מטרים, הניף אבן גדולה והשליכה לעבר ראשו של השוטר, האבן פגעה בראשו וגרמה לו לפצע בראשו, ולאחר מכן המערער נמלט מהמקום.

השוטר פונה לבית חולים, שם אובחן חתך גדול בראשו, היה חשש לשבר בגולגולת, והפצע נתפר בסיכות.

2. במענה לכתב האישום כפר המערער בעובדות כתב האישום, למעט העובדה שנכח במקום וביקש מהשוטר לשחרר את הילדים שנעצרו, ונטען כי המערער לא זרק אבן על השוטר ולא פצע אותו.

נשמעו ראיות, העידו השוטר שנפגע כאמור ושוטרים נוספים שנכחו במקום והשוטר אשר חקר את המערער. בפרשת ההגנה העידו המערער, קרוב משפחה שלו שנעצר באירוע, ושוטר נוסף אשר הגיע לכפר בזמן האירוע.

בהכרעת הדין המפורטת והמנומקת ראה בית המשפט לתת אמון בגרסאות הבלשים אשר היו מעורבים באירוע, מנגד מצא את גרסת המערער כמגמתית, בלתי נאמנה ו"מתממת", וקיבל את טענת עדי התביעה 2, 3, ו-4 (השוטרים שהיו במקום), מצא כי גרסתם מתחזקת מדברי המערער ועדי ההגנה 2, 3, וקבע כי המערער "היה מעורב בתקיפה אלימה של השוטרים, בחבורה, באמצעות נשק קר מסוג אבן; ובפגיעה בשוטר ע.ת.2, בראשו באמצעות אבן גדולה, אשר גרמה לפציעתו ולחתך גדול בראשו... הנאשם היה מודע לכך, שע.ת.2 וחבריו הם שוטרים ... מטרת התקיפה להניא השוטרים, ובייחוד השוטר ע.ת.2 מלבצע את תפקידם."

בית המשפט סקר את העדויות והראיות והתייחס לשורת טענות ההגנה שהועלו ודחה אותן. להלן תפורט התייחסות בית המשפט קמא לשורת הטענות, ויאמר כבר עתה כי ביחס לטענות אלו אשר מועלות גם בערעור, יש לקבל את הנמקת בית המשפט קמא, ויוסף עליה כפי שיפורט להלן.

- ביחס לסתירות קלות בנוגע לצבעה המדויק של חולצת המערער מיקום המעורבים השונים וסדר האירועים המדויק, לא מצא כי יש בהן כדי לפגוע בהימנות העדויות.

- שלל סתירה ממשית בין תיאור החולצה כסוודר בצבעים או פסים כאלה ואחרים.

- התייחס לכך שע.ת.2 מסר כי המערער מוכר לו מפעילותו במשטרה בעבר, וכי גם המערער אישר עובדה זו, וכי כאשר מדובר באירוע עם מספר כה רב של מעורבים בנסיבות האמורות קשה לזכור בדיוק מה לבש כל אחד מהמעורבים.

- ביחס לסתירה נטענת בין דברי עד ההגנה 3, שוטר אשר נכח באירוע ולא ראה מי ידה את האבן לעבר

השוטר, חרף כך שעמד בסמוך אליו (בהכרעת דין נפלה טעות סופר ונכתב "על הנאשם"), קיבל בית המשפט את הסבר העד לפיו היה עסוק במעצר מעורבים אחרים.

- ביחס לסתירות נטענות בדברי עד הגנה 2 לדברי עדי התביעה, בית המשפט לא מצא מקום ליתן אמון כלשהו בדברי עד הגנה זה "אשר ניכר, כי מטרתו לגונן על הנאשם בכל מחיר". בית המשפט מציין כי עד הגנה זה אישר כי השוטר אשר נפגע צעק במכשיר הקשר את שמו של המערער כמי שפגע בו מיד לאחר הפגיעה, ולפיכך, גם אם ניתן ליתן אמון בדברי עד זה הרי יש בהם כדי לחזק את האמרה המפלילה שמסר ע.ת.2 כלפי המערער בסמוך לפגיעתו.

- אשר לטענה כי ע.ת.3 אמר כי המערער לא היה נוכח בתחנה ביום האירוע נקבע כי ניתן ללמוד שכוונתו הייתה שלא היה בין העצורים שנתפסו מיד לאחר מעשה.

הועלו טענות רבות ביחס למחדלי חקירה ובית משפט קמא התייחס אליהן בפירוט כדלקמן:

- אשר לטענה כי לא נתפסה האבן ולא בוצעו פעולות לתפיסת האבן אשר פגעה בשוטר, נפסק כי דרישה זו של ההגנה אינה תואמת את הסיטואציה הואיל ולעבר אנשים המשטרה טווחו אבנים רבות, והשוטרים היו עסוקים בניסיון על להגן על חייהם ובהתמודדות עם עצורים שהמערער ואחרים מנסים לחטוף מידיהם.

- אשר לטענה כי לא בוצע מסדר זיהוי לשוטר ע.ת.3, אשר העיד כי ראה את משליך האבן מרים אותה מהרצפה, ניגש לכיוון השוטר וזרק אותו לראשו, נפסק כי תמיד ניתן לטעון כי תמיד היה ניתן לבצע חקירה טובה יותר, כי משאבי גורמי החקירה סופיים ומוגבלים, וכי עלה בידי התביעה לבסס את זיהוי המערער כמי שזרק את האבן מעל לכל ספק סביר, הן מעדות ע.ת.2 אשר נמצאה כאמינה ולדבריו הכיר את המערער מפעילות קודמת, הן מדברי המערער אשר לא שלל את נוכחותו במקום ואף לא את יצירת המגע אל מול ע.ת.2 תוך ניסיון לשחרר את אחד העצורים שנתפסו אלא שלל רק את זריקת האבן, וכן עדותו של ע.ת.2 בנוגע לפרטי הלבוש שלבש המערער, וכן לאור דברי עד תביעה 2 מיד לאחר הפגיעה בו, שהם בבחינת "רס גסטא" כי המערער הוא שזרק לעברו את האבן, דברים שנשמעו בזמן אמת הן על ידי ע.ת.4 והן על יד עד הגנה 2, ומכל האמור, בכך שלא בוצע מסדר זיהוי אל מול ע.ת.3, לא היה כדי לפגוע בזיהוי המערער או להחלישו במידה כלשהי.

- ביחס לאי הבאת עד הגנה 3, שהוא שוטר כעד מטעם התביעה, עמדה זו מסתברת לאור כך שהעד אינו מפליל את המערער באופן ישיר, אך מכל מקום עדותו שבאה מטעם ההגנה, חיזקה באופן ממשי את דברי עדי התביעה, ועוד בהקשר זה דחה בית משפט קמא את טענת ההגנה כי לא התאפשר לה לחקור את זה בשתי וערב וציין כי במהלך החקירה החוזרת איפשר חקירה בשאלות מדריכות.

אשר לטענת ההגנה בדבר אכיפה בררנית, נפסק כי הטענה נטענה ללא ביסוס עובדתי וראייתי, כי כל שנטען הוא

שמעורבים נוספים מסוימים שנתפסו במסגרת האירוע לא הועמדו לדין, ובית המשפט לא מצא בנסיבות אלה מקום לתת משקל לטענה זו.

בית משפט קמא התייחס לגרסת המערער כאמור ומצאה כמגמתית ובלתי מהימנה, והוסיף כי לאור עדותו כי חבר אסף אותו מאזור קופת חולים בזמן האירוע, אי הבאת אותו חבר להעיד, עדות אשר עשויה הייתה לחזק את גרסת המערער, משמעותה כי יש להניח שלא היה בראייה זו כדי לסייע למערער.

3. בגזר הדין, לאחר בחינת נסיבות ביצוע העבירות ומדיניות הענישה הנוהגת נקבע מתחם עונש הולם בין 11 ל-35 חודשי מאסר בפועל.

הוגש תסקיר המפרט את נסיבותיו האישיות של המערער, ושירות המבחן, על רקע מכלול נסיבותיו האישיות והמשפחתיות, ממליץ על ענישה הכוללת של"צ בהיקף של 300 שעות ומאסר מותנה.

במסגרת המתחם התייחס בית משפט קמא לכך שהרשעתו האחרונה של המערער ישנה ולמעשה הרשעותיו נמחקו נוכח פרק הזמן הארוך שחלף וקבע כי לאור זאת "**הרי שיש לראות בנאשם כנעדר עבר פלילי**".

נשקלה לחומרה העובדה כי המערער לא נטל אחריות מלאה על מעשיו, וכעולה מתסקיר שהוגש נוקט גישה מצמצמת אחריות, שקל לקולה את פעילותו הציבורית והתנדבותית ונסיבותיו האישיות לרבות בקשר עם בעיה בריאותית במשפחתו, ולאור כלל השיקולים דלעיל, קבע כי עונשו של המערער היה צריך לעמוד ברף הבינוני של המתחם ומעט למטה ממנו, אולם לאור חלופי הזמן, בשים לב לכך שהעבירות בוצעו בינואר 2011 וכתב האישום הוגש כשנתיים לאחר מכן והכרעת הדין למעלה משנתיים מאוחר יותר, מצא כי רכיב המאסר יהיה ברף התחתון של המתחם שקבע.

מכל האמור גזר בית המשפט קמא על המערער 11 חודשי מאסר בפועל, מאסרים מותנים, קנס בך 1,500 ₪ ופיצוי בסך 6,000 ₪ לשוטר אשר נפגע.

4. הערעור הינו על הכרעת הדין ועל גזר הדין.

ביחס להכרעת הדין הועלו הטענות שנטענו בבית משפט קמא וטענות נוספות ואלו במרכזן: משהותז גז פלפל לעיני המערער הרי שהיה בכך כדי למנוע את יכולתו הפיזית לתפוס אבן, ודאי שלא לזרוק אותה, ולא לפגוע בשוטר; מהגרסה של השוטר הנפגע עולות תהיות מדוע הוא הסתובב ולא התכופף, כיצד הצליח שוטר זה מבין מטח האבנים הכבד והסיטואציה המורכבת לראות את המערער, וכי לאור עדותו של שוטר נוסף שהיה במקום (ע.ת. 3) לפיה המשיכו רבים לזרוק עליהם אבנים כשהם עמדו ליד הניידת, יתכן ואותה אבן נזרקה על ידי אדם אחר ולא על ידי המערער; נטען כי אמינות השוטר הנפגע נתונה בספק רב לאור סתירות נטענות בדברי שניים מהשוטרים האחרים; הודגש כי מסדר זיהוי הינו כלי חקירתי חשוב ובמקרה זה לא נערך מסדר זיהוי לאף אחד מהשוטרים וכי נוכח "**הכאוס והבלאגן ששרר את האירוע, מסדר זיהוי היה דרוש ומהותי**"; טענת האפליה לא נבחנה כראוי והיה מקום לבחון אותה והעדויות מצביעות על מעורב נוסף שזוהה ונגדו לא הוגש כתב אישום; נטען כי גרסת המערער לא הייתה מתחסדת או מצמצמת וכי לא היה

מקום לקבוע כי גרסתו מגמתית ובלתי אמינה; עוד נטען כי לא היה על בית משפט להרשיע בשתי הוראות חיקוק, מקום שמדובר במעשה אחד.

ביחס לגזר הדין נטען, לחילופין, כי יש להקל בעונשו של המערער הקלה של ממש ולהימנע בהשמתו במאסר מאחורי סורג ובריח; נטען כי העונש חמור יתר על המידה, לא ניתן משקל לנסיבותיו האישיות של המערער, הוא לוקח חסות על משפחתו, עוזר לאחיותיו, ולוקח חלק בוועד ההורים של בית הספר, הוא נציג השבט במשרד הפנים ואף עוזר בשיקום אסירים משוחררים, והכל בהתנדבות וללא שכר, ועוד פורט אודות בעיה רפואית במשפחתו; נטען כי לא היה על בית משפט קמא להתייחס לעברו הפלילי של המערער הועיל והוא נמחק והיה על בית המשפט לקבל את המלצת של שירות מבחן לענישה של 300 שעות של"צ, והיה מקום להתחשב בחלוף הזמן.

5. לאחר בחינת הכרעת הדין וגזר הדין, העדויות והראיות שבאו בפני בית המשפט קמא, ולאחר שנשקלו טענות הצדדים, המסקנה היא כי דין הערעור, על שני חלקיו, להידחות.

ביחס לערעור על הכרעת הדין - הלכה היא כי התערבות בקביעות עובדתיות בכלל, ובאלו המבוססות על התרשמות וכוללות התייחסות למהימנות כפועל יוצא מהתרשמות זו, שמורה למקרים חריגים, ואין מקום להתערבות בקביעות העובדתיות של בית המשפט קמא במקרה זה.

הערעור על הכרעת הדין עניינו התערבות בקביעות עובדתיות הקשורות במובהק בהתרשמות הישירה של בית משפט קמא ממהימנות העדויות שנשמעו בפניו.

הקביעות של בית המשפט נסמכות לא רק על התרשמותו הישירה של העדויות אלא גם על מכלול הראיות, לרבות ראיות שבאו מטעם ההגנה, ומחזקות את מסקנותיו.

ביחס לשורת הטענות שהועלו בפני בית משפט קמא, יש לקבל את ההנמקה וההתייחסות של בית משפט קמא אליהם כמפורט לעיל ואין מקום לחזור על הדברים. להלן התייחסות נוספת לחלק מהטענות ולטענות נוספות שהועלו.

ביחס לטענה כי לא בוצע מסדר זיהוי לשוטר ע.ת. 3 - בעדותו מעיד ע.ת. 3 כי ראה את אירוע זריקת האבן כלפי השוטר שנפגע: "**במרחק מסוים ראיתי את השוטר נאור עומד ליד דלת הנהג ובחור שנמצא ליד מרים מאבן מהרצפה, לבש חולצה לבנה אם פסים אפורים או שחורים, לא זוכר, הרים אבן וניגש לכיוון השוטר נאור וזרק לו אותה לראש**" (כך במקור - פרוטוקול עמ' 24 שורות 13-15).

נטען כי זהו העד היחיד אשר ניתן לומר שראה את הליך זריקת האבן מתחילתו ועד סופו, וזהו העד היחיד אשר יכול היה להעיד על זהות זורק האבן בפועל, והיה מקום לבצע מסדר זיהוי והוא לא בוצע. נטען כי מדובר בפעולה מתבקשת אשר היתה יכולה להיות מבוצעת זמן קצר לאחר האירוע, והדבר היה משרת את הירידה לחקר האמת.

אין לקבל טענה זו. אין באי ביצוע מסדר הזיהוי כדי לגרוע במאומה מהאפשרות להגיע למסקנה, מעל לספק סביר, ממכלול הראיות האחרות. בפני היחידה החוקרת עמדה גרסתו של השוטר הנפגע, גרסה ברורה של מי אשר מכיר את המערער, הכרות קודמת, ולפיכך בעניין זה השוטר ודאי שלא צריך לערוך מסדר זיהוי, והוא חזה במערער מרים אבן מהרצפה ומניפה לעברו. כך מעיד בעניין זה השוטר אשר נפגע ע.ת.2: "כשאני עם העצור ליד הדלת מסובב את הראש אני רואה שהוא מאחוריי במרחק של כ- 10 מ' בערך, מחזיק אבן ביד ומניף אותה לכיוון שלי. אני מסתובב כדי לא לחטוף אותה בפרצוף ומרגיש מכה על הראש" (פרוטוקול עמ' 18 שורות 11-13). בהמשך אומר ע.ת. 2 "הנאשם שיושב כרגע באולם הוא זה שזרק את האבן ממנוה נפצתי" (פרוטוקול עמ' 22 שורה 26).

בעדותו אומר ע.ת. 2 כי הוא מכיר את הנאשם (פרוטוקול עמ' 18 שורה 27).

השוטר הנפגע נשאל מה קרה עם הנאשם לאחר שקיבל את המכה מהאבן והוא משיב "ראיתי שהוא עומד שם, שהסתובבתי התחיל לרוץ משם" (פרוטוקול עמ' 18 שורות 24-25).

ע.ת. 4, שוטר נוסף שהיה במקום, מעיד על כי השוטר הנפגע צעק, באותו רגע שנפגע, כי המערער (נאיף) זרק עליו את האבן ופגע בראשו: "שמעתי צעקה, את נאור צועק צורח, הראש הראש, זה נאיף זרק עלי אבן, נאיף פגע לי בראש, ואז ראיתי אותו מלא בדם, הגיע לו לכיוון הצוואר דם" (פרוטוקול עמ' 34 שורות 19-20). אמירה זו של השוטר הנפגע נכנסת לחריג של עדות מפי השמועה, רס גסטה. גם עד ההגנה מספר 2 אמר כי שמע את השוטר הנפגע אומר "שחטף אבן" - "מנאיף" (פרוטוקול עמ' 54 שורות 27-28).

הנה כי כן, עדותו של ע.ת. 2 השוטר שנפגע מחוזקת בראיה אשר יכולה להיות גם ראיה עצמאית, והיא הדברים שנשמעו מפיו בזמן אמת הן ע"י ע.ת. נוסף והן ע"י ע.ה.2, על כי המערער הוא זה שזרק לעברו את האבן. מדובר בשוטר אשר מכיר את המערער.

הרחבתי בפירוט האמור ביחס לעדויות הנוספות המבססות את זהות המערער, לאור הטענה בדבר הצורך במסדר זיהוי, הואיל והעדויות הברורות הללו, משמעותן זיהוי ברור של המערער כמי שהוא אשר השליך את האבן על השוטר שנפגע ממנה.

יודגש, כי אין מדובר במצב בו המערער כופר בעצם נוכחותו במקום, הוא מאשר שהיה במקום, והותז לעברו גז פלפל וטענתו כי לא הוא אשר השליך את האבן.

ביחס לאי ביצוע מסדר הזיהוי, יש להוסיף, למעלה מן הצורך, כי הלכה היא שדי בראיה מספקת, ואין כלל המחייב להראות את הראיה המקסימלית שניתן להשיג, "...המדינה הניחה בפני הערכאה הדיונית תשתית ראייתית מספקת להרשעתו של המערער בעבירות שיוחסו לו, ו"הדין הוא שדי בראיה 'מספקת' ואין כלל המחייב את התביעה להציג את הראיה 'המכסימלית' שניתן להשיג" (ע"פ 4844/09 מסעאד נ' מ"י 31.5.2010).

עוד יש להוסיף ביחס לאחריות המערער, כי גם אם היה ספק (ואינני מוצא קיומו של ספק), בשאלה אם הוא אשר השליך את האבן שפגעה בשוטר ע.ת.2, הרי שאחריות לו מכח דיני השותפות, בהיותו מבצע בצוותא חדא עם אחרים.

ב"כ המערער טוען כי משלא בוצע מסדר הזיהוי לע.ת. 3, הרי שלא הוכח שהמערער עצמו הוא זה שהשליך את האבן, ובבסיס טענה זו, העדות של ע.ת. 2, אשר לפיה הוא לא ראה את פעולת ההשלכה של האבן, אלא הוא ראה את המערער מניף אבן לעברו, ואז השוטר הסתובב ולאחר שהסתובב, פגעה האבן בראשו, ומכאן נטען כי אי אפשר להסיק מעדות ע.ת. 2 שהמערער הוא זה שהשליך את האבן שפגעה בו, אלא לכל היותר ניתן להסיק שהוא הניף אבן.

מהמכלול של הנסיבות המפורטות לעיל, יש לדחות טענה זו. ואולם, יש להוסיף, למעלה מן הצורך, כי גם אם היתה מתקבלת הטענה כי לא קיימת ראיה המוכיחה שאכן האבן שהושלכה מידו של המערער היא זו שפגעה בראשו של השוטר, וכי ייתכן שאבן אחרת, מהאבנים הרבות האחרות שהושלכו לעבר השוטרים היא שפגעה בראשו, הרי שאין בכך כדי לגרוע מאחריות המערער.

משחבורה פועלת בהשלכת אבנים לעבר שוטרים, הרי שמעשה אחד מהם מחייב ומקים אחריות גם כלפי האחר, ואין נפקא מינה לשאלה איזו אבן מהאבנים שנזרקו היא זו אשר בפועל פגעה בשוטר ואיזו אבן לא פגעה.

מדובר בשותפות ברורה של המערער יחד עם אחרים באירוע של השלכת אבנים כלפי שוטרים. גם אם המערער עמד במרחק מסוים מהאחרים כפי טענתו, עדיין שותף הוא שותפות מלאה כמבצע בצוותא של העבירה המתבטאת בהשלכה ופגיעה של אבן בראשו של השוטר.

אפנה בעניין זה לע"פ 193/14 נסראללה נ' מ"י (26.10.2014), שם הועלתה טענה ביחס לאירוע שהשתתפו בו רבים על כי "יש לזכותו מביצוע בצוותא של עבירה זו, שכן אופיו ההמוני של האירוע; משכו הארוך; ועוצמתו המשתנה, כולם כאחד לא מאפשרים לייחס שותפות בביצוע עבירה כלשהי למי מהמשתתפים בו".

טענה זו נדחתה ע"י בית המשפט העליון תוך הפנייה לסעיף 29ב לחוק העונשין ונקבע: "כפי שנפסק, "מבצע בצוותא" הוא אפוא אדם הנוטל חלק בביצוע של עבירה בכך שהוא עושה מעשה שמטרתו הגשמת התכנית הפלילית כאשר היסוד הנפשי הנדרש הוא זה של העבירה העיקרית בצירוף מודעות לעצם הביצוע בצוותא...".

עוד ראה בעניין זה ת"פ 38279-06-14 (מחוזי ירושלים) מ"י נ' פלוני ואח' (19.4.2016), שם נקבע, תוך הפניה לע"פ 193/14 (לעיל), כדלקמן: "אמנם, אבן אחת, הושלכה בידי אדם אחד, לעבר השוטר, ופצעה אותו. עם זאת אין בכך כדי להוריד מאחריותם של יתר המשתתפים שחברו למעשה העבירה" (עמ' 61 להכרעת הדין). מדובר היה במצב בו בידי המאשימה לא היו ראיות המצביעות באופן ישיר מי מהמעורבים באירוע יידה את האבן שלבסוף פגעה בשוטר (ראה עמ' 60 להכרעת הדין). יצוין, כי על פסק הדין הוגש ערעור לבית המשפט העליון, אשר טרם נדון.

כך גם בענייננו, גם אם ניתן היה לקבל את הטענה כי לא הוכח מי הוא זה אשר השליך את האבן אשר פגעה בשוטר (וכאמור אין לקבל טענה זו). המערער מהווה חלק בלתי נפרד מאירוע במסגרתו הוא מנסה למנוע מעצר של אחר, ואבנים רבות נזרקות לעבר שוטרים, הוא עצמו מניף אבן אל עבר שוטר, ודי בכך כדי להופכו לשותף בביצוע העבירה של הפגיעה בשוטר באמצעות האבן, מכח סעיף 29 לחוק העונשין, גם אם לא היה מוכח כי אותה אבן מסוימת אשר היתה בידו, היא זו שהושלכה על ידו לעבר השוטר.

המערער מבצע בצוותא עם אחרים את העבירה ועל פי סעיף 29(ב) לחוק העונשין "המשתתפים בביצוע עבירה תוך עשיית מעשים לביצועה, הם מבצעים בצוותא, ואין נפקה מינה אם כל המעשים נעשו ביחד או אם נעשו מקצתם בידי אחד ומקצתם בידי אחר". סעיף 29(א) לחוק העונשין קובע כי מבצע העבירה הינו "לרבות מבצעה בצוותא...".

בענייננו, יש בראיות שבאו בפני בית משפט קמא כדי להביא למסקנה ברורה כי המערער הוא זה אשר השליך את האבן שפגעה בראשו של השוטר, אך גם אם היתה מתקבלת הטענה כי עובדה זו לא הוכחה, הרי שכל שאר הראיות מביאות למסקנה כי המערער הינו מבצע בצוותא של מעשה השלכת אבן הפוגעת בראשו של שוטר. ר' גם בש"פ 748/13 דיבס נ' מ"י (7.2.2013), ומ"ת 24335-07-14 (מחוזי ב"ש) (21.7.2014).

אשר לטענה כי לא היה על בית משפט קמא להרשיע את המערער בשתי הוראות חיקוק מקום שמדובר במעשה אחד בלבד, טענה זו דינה להידחות לאור הוראת סעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982 לפיה: **"בית המשפט רשאי להרשיע נאשם בשל כל אחת מן העבירות שאשמתו בהן נתגלתה מן העובדות שהוכחו לפניו, אך לא יענישנו יותר מפעם אחת בשל אותו מעשה"**.

האירוע המתואר לעיל, אשר הוכח בפני בית משפט קמא, מעל לספק סביר, מקים את יסודות שתי העבירות בהן הורשע המערער. יצוין, כי העבירות שונות הן, ויסודותיהן שונים, אולם המכלול של המעשים מקים את שתיהן.

כל שאר הטענות, ובפרט אלו הקשורות לקביעות עובדתיות ומהימנות, דינן להידחות כמפורט לעיל, ומהנימוקים האמורים בהכרעת הדין.

6. ביחס לגזר הדין - מתחם העונש ההולם אשר נקבע ע"י בית משפט קמא כמו גם הענישה אשר הוטלה, מקלים הקלה של ממש עם המערער.

חומרת נסיבות ביצוע העבירות צריכה היתה להביא לקביעת מתחם אשר לפחות הרף התחתון שבו גבוה יותר.

שוטרים מבצעים עבודתם נאמנה, ומבצעים מעצר של מידי אבנים כלפיהם, והמערער באלימות מנסה למנוע מעצר, ומפגין אלימות קשה כלפי איש חוק.

המערער העמיד בסכנת חיים שוטר המבצע תפקידו, והשליך לעברו אבן, פגע בראשו וגרם לפציעתו.

מדובר בנסיבות חמורות ביותר, אשר מחייבות מענה עונשי תקיף ומשמעותי יותר מזה אשר הוטל על המערער ע"י בית משפט קמא.

אפנה לע"פ 9878/09 מ"י נ' מוסא (20.9.2010), שם התייחס בית המשפט העליון לחובה להגן על שוטרים המבצעים עבודתם ועל המשמעות הקשה של מעשי תקיפה ואיומים כלפי שוטרים:

"משטרת ישראל היא הלכה למעשה הגילוי היום יומי של שלטון החוק במדינת ישראל, ומוטלים עליה תפקידים רבים במדינתנו רווית הקשיים, המתחים והאיומים, ונדמה כי אף גוף משטרת במדינה דמוקרטית לא נאלץ להתמודד עם האתגרים הרבים הניצבים בפני משטרת ישראל, החל מגילוי פשעים ומניעתם וכלה בהתמודדות עם מתקפות טרור אכזריות. שוטרי משטרת ישראל, כמו אנשי שאר זרועות הביטחון, עושים לילות כימים למען שמירה על ביטחון הציבור, ועל כן מחויבים אנו לעשות ככל שניתן על מנת להגן עליהם מפני מי שמנסים להלך עליהם אימים ולפגוע בעבודתם החשובה, אשר נעשית למען כלל הציבור ולהבטחת ביטחונם האישי. ללא הגנה ראויה על אוכפי החוק לא תוכל המדינה להבטיח לציבור הרחב אכיפה יעילה של החוק והבטחת הסדר הציבורי, ועלולים אנו להתדרדר לאותו מצב טבעי ממנו ביקשנו לצאת באמצעות ה"חזנה" או ה"אמנה" החברתית המטפורית שנכרתה בין המדינה לבין האזרחים המתגוררים בה, שבמסגרתה מסרו לה האזרחים מרצונם את הסמכות לשלול חירויות ולעשות שימוש בכוח כופה, בין היתר, לשם הבטחת הגנתם וביטחונם ושמירה על קניינם, וזאת גם באמצעות המשטרה (השוו פרשת המרכז האקדמי, פס' 2 לפסק דינה של השופטת ע' ארבל). הדעת אינה סובלת מעשי תקיפה על נציגי החוק אשר עושים את עבודתם נאמנה למען שמירת הסדר הציבורי וביטחון הציבור. יש להוקיע מעשים בהם אדם עושה דין לעצמו ומפריע לעובדי ציבור במילוי תפקידם בכלל ולשוטרי משטרת ישראל בפרט. מעשי תקיפה ואיומים כלפי שוטרי משטרת ישראל, רק מפני שהם ממלאים את תפקידם כחוק, מערערים את המוסכמות הבסיסיות ביותר של החברה הדמוקרטית בה אנו חיים. חברה המכבדת את שלטון החוק ואת זכויותיו של הזולת לא תאפשר פגיעה בנציגי החוק, וכל פגיעה שכזו צריכה להיתקל בקיר ברזל של אפס סובלנות, כפי שציינתי, וזאת על מנת לגדוע אלימות מסוג זה במהירות האפשרית. הציבור נותן את מבטחו בשוטרי משטרת ישראל, "וטובת הציבור מחייבת כי יובטח להם שיוכלו למלא את תפקידם ללא מורא וללא פחד מבעלי אגרוף, מתוקפנים ומאיימים".

כך, בע"פ 9878/09, ובפסיקה נוספת, הודגשה החומרה אשר בעבירות פגיעה באנשי חוק. (ר' רע"פ 5579/10 דוד קריא נ' מ"י (2.8.2010), ע"פ 333/10 קרן סרנקו נ' מ"י (28.10.2010), והנסיבות בענייננו חמורות יותר, וענ"פ 63884-02-15 (מחוזי ב"ש)).

לפגיעה באיש חוק המבצע מלאכתו, היבטים הקשורים הן בפגיעה באיש החוק עצמו אשר נפגע מהתקיפה, והן היבטים הקשורים בשלטון החוק, ובצורך להגן על אנשי החוק הפועלים לשמירה על הסדר חברתי.

המערער משליך אבן הפוגעת בראשו של השוטר, תוך כדי כך שרבים אחרים באותו מקום ובאותו אירוע משליכים גם הם אבנים על השוטרים, ומעמידים בסכנה את שלמות גופם ואף חייהם של השוטרים. מדובר בתקיפה קשה של איש חוק המחייבת ענישה אשר תביא לידי ביטוי את החומרה הרבה אשר במעשה במסגרתו המערער מניף ומשליך על שוטר אבן גדולה הפוגעת בראשו, פוצעת אותו וגורמת לחתך גדול.

בביצוע האמור, ביטא המערער את העדר המורא מהחוק ומאנשי החוק והתנהגות שכזו מחייבת מענה עונשי ראוי וחמור יותר מזה אשר הוטל במסגרת גזר הדין.

אכן, יש להצר על חלוף הזמן עד למתן גזר הדין, וחלוף הזמן צריך שיהיה שיקול בשיקולי הענישה, וכך אכן עשה בית משפט קמא, ואולם רף הענישה בבסיסו, צריך היה להיות גבוה יותר.

הענישה המקלה אשר הוטלה, מגלמת את כל הטענות לקולא אשר נטענו ע"י ב"כ המערער, ואף מעבר לכך. הענישה אינה מחמירה וודאי שאינה כזאת המחייבת התערבות ערכאת הערעור.

7. מכל האמור, דין הערעור על הכרעת הדין ועל גזר הדין להידחות.

יואל עדן, שופט

הנשיאה רויטל יפה-כ"ץ:

אני מסכימה.

רויטל יפה-כ"ץ, נשיאה -
אב"ד

השופטת יעל רז-לוי:

אני מסכימה.

יעל רז-לוי, שופטת

ניתן היום, כ"ו שבט תשע"ז, 22 פברואר 2017, במעמד הצדדים.

יואל עדן, שופט

יעל רז- לוי, שופטת

**ר. יפה-כ"ץ, נשיאה
אב"ד**